

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน

**The Development of Blended Learning in ASEAN Studies
for Primary Students with Different Learning Styles**

เนตรนภา เอี่ยมอนุพงษ์

ACADEMIC JOURNAL

UTTARADIT RAJABHAT UNIVERSITY
<http://research.uru.ac.th>

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน
สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน
The Development of Blended Learning in ASEAN Studies for Primary
Students with Different Learning Styles

เนตรนภา เอี่ยมอนุพงษ์*

ดิเรก ชีระกูธรร*

พิชัย ทองดีเลิศ**

ทำรงลักษณ์ เอื้อนครินทร์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวก (stratified random sampling) ได้ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนคือ 1) ศึกษาแบบแผน 2) พัฒนาและทดลองแบบแผน 3) ประเมินแบบแผนที่ได้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) บทเรียนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน 2) แบบวัดแบบแผนการเรียน 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (dependent t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบแผนที่ได้มี 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ 2) จุดประสงค์ 3) การวัดพฤติกรรมพื้นฐาน 4) เนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ 5) กระบวนการเรียนการสอน และ 6) การประเมินผล
2. แบบแผนที่ได้มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวิเคราะห์และวางแผน 2) ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ขั้นการพัฒนาสื่อการสอนและจัดทำเว็บ 4) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และ 5) การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. ผลการทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกแบบแผนการเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนทุกแบบแผนการเรียนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการประเมินแบบแผนโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านให้การรับรองว่าแบบแผนที่ได้มีประสิทธิภาพผลและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้

คำสำคัญ : การเรียนแบบผสมผสาน, ความรู้เกี่ยวกับอาเซียน, รูปแบบการเรียน

*นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรรมการที่ปรึกษา

Abstract

The purpose of this research was to develop a model for blended learning in ASEAN studies for primary students with different learning styles. The samples were 30 primary students at Anuban Wat Phraphutthabat School under the Office of Elementary Education Saraburi Area 1 in the academic year 2014. The research process comprised of 3 phases: 1) studying the models, 2) developing and using the model, and 3) evaluating the obtained model.

The results of this research were as follows:

1. The model obtained consisted of 6 main components: 1) conceptual principles, 2) objectives, 3) fundamental behavior measurements, 4) contents and activities, 5) teaching process, and 6) evaluation.
2. The model obtained consisted of 5 main phases: 1) analyzing and planning, 2) setting objectives, 3) developing media and creating the website, 4) teaching and learning procedure 5) evaluating and giving feedbacks.
3. The result of the experiment revealed that comparison of pre-test and post-test scores of the samples showed .05 level of significance of students from all learning styles. However, it was found that the scores of the post-test of students with different learning styles were not significantly different. Additionally, all five experts have confirmed that the obtained model was effective and suitable for primary students.

Keywords : Blended Learning , ASEAN Study, Learning Style

บทนำ

ในยุคของโลกดิจิทัลที่มีการสื่อสารไร้พรมแดน ความก้าวหน้าของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกันได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของมนุษย์ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตถือเป็นแหล่งข้อมูลสารสนเทศที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ทั่วโลก ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้และสามารถเข้าถึงได้ทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา ความก้าวหน้าของเทคโนโลยียังทำให้ผู้รับและผู้ส่งสารสามารถสนทนากันได้ยินทั้งเสียงเห็นทั้งภาพ รวมทั้งข้อความต่าง ๆ อีกด้วยการส่งข้อความจากต่างประเทศทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารกันได้อย่างง่ายดายและรวดเร็วทั้งในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประชากรให้สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพประเทศที่พัฒนาเทคโนโลยีเข้าจะเป็นผู้ซื้อและมีผลิตภาพต่ำไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ และการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนในสังคมจะทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11, 2554) ประเทศไทยได้เร่งรัดที่จะพัฒนาประชากรให้เข้าสู่สังคม อุดมปัญญา (Smart Thailand 2020) เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้าน ICT ให้มีมาตรฐานระดับสากล ส่งเสริมการศึกษาพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญการใช้ ICT (Smart Learning)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาของศ.พ.ศ.2555-2558) ขึ้นโดยมีกรอบแนวคิดหลักคุณภาพและความเท่าเทียมรวมทั้งนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นพื้นฐานการเรียนรู้เทคโนโลยีและการติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ สอดคล้องกับการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยจัดให้เป็นสาระวิชาหลักอันดับแรก (Core Subjects) ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นภาษาสากล (Global Language) ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงเครือข่ายในยุคสังคมออนไลน์ การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในพ.ศ. 2558 นี้ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกของประชาคมอาเซียนจากทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ประเทศไทยอินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักร่วมกันคือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) ซึ่งต้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมร่วมกัน และได้ประชาคมอาเซียนได้บัญญัติกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 ว่า ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยเปรียบเทียบนโยบายและยุทธศาสตร์การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของกลุ่มประเทศอาเซียนเมื่อเปรียบเทียบการใช้ภาษาต่างประเทศของไทยกับประเทศในอาเซียน พบว่า คนไทยมีขีดความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศอยู่ในลำดับที่ 5 ในกลุ่มอาเซียน และต่ำกว่าประเทศเวียดนาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยควรเร่งพัฒนาวิชาภาษาอังกฤษให้ทัดเทียมประเทศอื่น โอกาสในการฝึกฝนภาษาอังกฤษของคนไทยถูกจำกัดอยู่แค่เพียงในห้องเรียนเสียส่วนใหญ่ อีกทั้งยังต้องเผชิญกับปัญหาสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนภาษา ทั้งเรื่องจำนวนเวลาเรียน ขนาดห้องเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนมาก การขาดแคลนบุคลากรผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ รวมถึงทรัพยากรในการเรียนการสอนที่มีจำกัด ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นรูปธรรม (ฟ้าสว่าง พัฒนพิเชฐ, 2541) และชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ที่ปรากฏให้เห็นเด่นชัดในทุกๆ ปี โดยเฉพาะผลการทดสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ(อังกฤษ) ที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับประเทศ และยังส่งผลรั้งอันดับท้าย ๆ ของกลุ่มประเทศอาเซียนอีกด้วย

โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธบาท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพฐ.) เป็นโรงเรียนหนึ่งที่มีการจัดการเรียนการสอน ASEAN Together สาระเพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) เพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทยด้านความรู้เกี่ยวกับอาเซียนโดยการขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลักสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน มีการเพิ่มครูที่จบการศึกษาด้านภาษาอังกฤษเข้าไปในทุกระดับชั้นการศึกษา เพื่อให้คนไทยสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้อย่างสร้างสรรค์ แต่จากผลการทดสอบ O-Net ในกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปีการศึกษา 2553 ได้คะแนนการทดสอบเฉลี่ย 26.84 ปีการศึกษา 2554 ได้คะแนนการทดสอบเฉลี่ย 26.15 และปีการศึกษา

2555 ได้คะแนนการทดสอบเฉลี่ย 30.90 จะเห็นได้ว่า ผลการทดสอบ O-Net วิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก และยิ่งต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อกลุ่มประเทศอาเซียน จึงเป็นที่น่าตระหนกที่ว่าเหตุใดผู้เรียนจึงเรียนอ่อนในวิชาภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งจากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล มีลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนแตกต่างกัน มีความชอบในการเรียนต่างกัน ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบการเรียนที่เน้นวิชาการ บางคนชอบเล่นเกม ชอบวาดภาพ ไม่ชอบอ่าน บางคนถนัดจำคำศัพท์ เป็นต้น และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาอังกฤษพบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานการเรียนรู้แตกต่างกันรับรู้ต่างกัน มีความกระตือรือร้นสนใจเรียนไม่เท่ากัน มีความถนัดทางการเรียนแตกต่างกัน อีกทั้งผู้เรียนไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน จึงขาดการฝึกฝนทักษะการใช้ภาษา สอดคล้องกับ เฮนเนส (Haynes, 2009) ได้อธิบายว่า Auditory Learners คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการฟัง และสามารถจำสิ่งที่ฟังได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะสนุกกับการพูดคุย สัมภาษณ์ การอ่านออกเสียง Visual Learners คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการดู และสามารถจำสิ่งที่ได้ดูได้ ผู้เรียนประเภทนี้จะชอบการอ่านในใจ และชอบสังเกต และ Tactile Learners คือ ผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากการสัมผัส พวกเขาจะเข้าใจในสิ่งที่ตนได้ลงมือเขียน และเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือทำ จะเห็นได้ว่า รูปแบบการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ครูจึงควรออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะกับผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ่ยากมากที่จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้นการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำมาบูรณาการการออกแบบการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับทุกประเภท มุ่งเน้นเป้าหมายคือ การจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered) เน้นการเรียนรู้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มิใช่แค่เรียนตามวิธีท่องจำตามรูปแบบเดิม ๆ ครูมีหน้าที่เป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ด้วยตัวเอง แต่การที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ขึ้นมาได้เองนั้นเป็นเรื่องยาก เนื่องจากความแตกต่างกันของผู้เรียน อีกทั้งผู้เรียนแต่ละคนก็มีแบบหรือสไตล์ในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันอีกด้วย สอดคล้อง คอลบ์ (Kolb, 1981) กล่าวไว้ในทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ว่า ความสามารถทางการเรียนเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนจะได้มา เมื่อพบกับประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้และการปรับตัว ส่งผลให้ผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้และรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน (Oxford and Ehrman, 1993, p. 196 อ้างถึงใน ปัญชลี วาสนสมสิทธิ์ : 2) การได้รู้ว่าผู้เรียนมีสไตล์การเรียนภาษาแบบไหน นับว่าเป็นก้าวแรกของการสอน ที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จ นอกเหนือจากนี้ครูยังสามารถ บอก และอธิบายถึงสไตล์การเรียนของผู้เรียนให้แต่ละคนทราบ เพื่อที่ผู้เรียนจะตระหนักจุดแข็งของวิธีการเรียนรู้ของตนเอง และนำมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ (Ian และ Chris, Learning Styles, 2003 อ้างอิงแพรวพรรณ พริ้งพริ้ม, 2553) ครูผู้สอนควรคำนึงถึงรูปแบบการเรียนการสอนในการวางแผนการสอน การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษผู้เรียนควรได้เรียนรู้ทั้งจากการฟัง การเห็น และการสัมผัส เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้อุดรรับกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (อรุณี วิริยะจิตรา และคณะ, 2555, : 41) ซึ่งการที่ครูผู้สอนจะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องรูปแบบการเรียนรู้ที่สนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นั้น ครูผู้สอนก็มีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย เพราะในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่งก็คือ การทำความเข้าใจในลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียน ตลอดจนไปถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้สอนจะต้องเข้าใจและเรียนรู้ว่าผู้เรียนมีพื้นฐานอย่างไรไม่มีความสนใจ และมีความ

ต้องการอะไรบ้าง รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างไร มีวิธีการศึกษาอย่างไร มีปัญหาการเรียนการสอนอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะได้จัดการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้มากที่สุดและช่วยผู้เรียนให้สามารถปรับปรุงตนเองให้เรียนรู้ได้มากที่สุดด้วย

การเรียนการสอนแบบผสมผสานหรือ Blended Learning เป็นรูปแบบหนึ่งที่มีจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการร่วมกันระหว่างการเรียนแบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต บนเว็บหรือแบบออนไลน์ (online learning) และการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าหรือในชั้นเรียนปกติ (face-to-face meetings) เข้าด้วยกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอน มีการประยุกต์ใช้กิจกรรมที่หลากหลายทั้งแบบชั้นเรียนปกติและแบบออนไลน์ในระดับสัดส่วนที่เหมาะสม ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานการเรียนบนเว็บและการเรียนในห้องเรียนเป็นรูปแบบการเรียนที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนทั้งด้านรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบการคิดความสนใจและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน (ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ, 2557: 47-48) การจัดการด้านเนื้อหาผู้สอนสามารถจัดเนื้อหาที่ง่ายให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองจากเว็บส่วนเนื้อหาที่ยากให้เรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิมทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันสามารถประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้อย่างเท่าเทียมกัน (ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2550.)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมองเห็นความจำเป็นที่จะทำวิจัยในการศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกันโดยใช้เนื้อหาในสาระเพิ่มเติม ASEAN together กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และอาศัยหลักการและทฤษฎีทางการเรียนการสอนแบบผสมผสาน Blended Learning ทั้งในชั้นเรียนปกติและแบบออนไลน์ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ใช้การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่าย (E- Learning) ที่จัดทำด้วยโปรแกรม OBEC LMS และรูปแบบการเรียน (Learning Style) มาบูรณาการร่วมกัน เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน ASEAN together โดยให้ความสำคัญต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีรูปแบบการเรียนที่แตกต่างกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.1 ตัวแปรต้นคือ รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
 - 1.2 ตามแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธรบาท
3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย
 - 3.1 ประชากรที่ใช้ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนที่ใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และครูผู้สอนภาษาอังกฤษและครูผู้สอนเกี่ยวกับอาเซียนศึกษา ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 1 และ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรีเขต 1 และ 2 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 และ 5
 - 3.2 ประชากรที่ใช้ในการทดลองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ที่เรียนสาระเพิ่มเติม ASEAN together กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการพัฒนารูปแบบผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
2. พัฒนาและทดลองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
3. ประเมินรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

ตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกันต่างกัน

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานจากเอกสาร งานวิจัย และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมเนื้อหาเนื้อหาการเรียนการสอนแบบผสมผสาน การออกแบบกิจกรรม และรูปแบบการเรียน
2. สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอคำแนะนำในการตรวจแก้ไข
3. อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมที่ใช้ในเครื่องมือเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข
4. แก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็น และนำไปใช้จริง

ตอนที่ 2 ทดลองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน

การพัฒนาและทดลองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน

1.1 ผู้วิจัยได้พัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สารเพิ่มเติม ASEAN Together กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) แบบวัดรูปแบบการเรียนของ เฟลเดอร์ และ โซโลมอน (Felder and Solomon, 1992) และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2 นำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำบทเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) 3 ท่าน ด้านเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน 3 ท่าน และด้านรูปแบบการเรียน (Learning Style) 1 ท่าน

1.4 ตรวจสอบประสิทธิภาพของแบบวัดรูปแบบการเรียน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. ดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามกิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน ตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้กำหนดไว้กำหนดไว้ในแต่ละสัปดาห์จนครบตามกำหนดเวลา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ผล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในบทเรียน

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาทดสอบความแตกต่างของคะแนนทุกบทเรียนด้วยการทดสอบค่าที (t-test dependent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way anova)

4. สรุปผลการนำไปใช้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาสรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

สรุปผลการวิจัย

1. จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัย เว็บไซต์และการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ 2) จุดประสงค์ 3) การวัดพฤติกรรมพื้นฐาน 4) เนื้อหาระบุถึงเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ 5) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน บทบาทของผู้สอน และผู้เรียน 6) การประเมินผล

2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ ทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวิเคราะห์และวางแผน ประกอบด้วย กำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหา การจัดเตรียมสื่อและแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และวิธีการสอน การกำหนดลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ยุทธศาสตร์ การประเมินผลการเรียนรู้ 2) ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) ขั้นการพัฒนาสื่อการสอนและจัดทำเว็บแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ การเรียนการสอนแบบแบบเผชิญหน้า และการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านระบบเครือข่าย 4) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 3 ส่วน ได้แก่ ขั้นก่อนสอน (pre-Stage) ประกอบด้วย ปฐมนิเทศรายวิชา จัดกลุ่มผู้เรียนตามรูปแบบการเรียน และทดสอบก่อนเรียน (pre-test) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน (while-stage) ประกอบด้วย กิจกรรมการรับรู้เนื้อหาทางภาษา (perceiving languages) การเรียนรู้เนื้อหาทางภาษาและการฝึกการใช้ทักษะทาง การใช้เทคนิคการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ การให้ข้อมูลย้อนกลับ และขั้นหลังสอน (post-stage) มีการทดสอบหลังเรียน 5) การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

3. การศึกษาเนื้อหาในบทเรียน การทดสอบหลังเรียน การรับทราบผลการทดสอบหลังเรียน ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า กลุ่มตัวอย่างในทุกรูปแบบการเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนทุกรูปแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลการประเมินรับรองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านให้การรับรองว่าสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาได้

อภิปรายผล

จากการดำเนินการพัฒนา และการทดลองการใช้รูปแบบนี้ผู้วิจัยได้นำผลข้อมูลที่ได้มา อภิปรายใน 2 ประเด็น คือ 1) ด้านผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน 2) ผลการพัฒนาและทดลองรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ดังมีรายละเอียดการอภิปรายผลที่น่าสนใจดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน โดยใช้ข้อมูลจากศึกษาจากเอกสารงานวิจัยและเว็บไซต์ที่จัดการเรียนการสอนประกอบและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้ได้ผลการพัฒนา ดังนี้

1.1 องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับ

อาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ 2) จุดประสงค์ที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ และด้านการปฏิบัติ 3) การวัดพฤติกรรมพื้นฐาน 4) เนื้อหาและเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ 5) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า การเรียนด้วยตนเอง หรือ เนื้อหาการเรียนแบบออนไลน์ เทคนิคการสอน อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน และบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน 6) การประเมินผล ซึ่งตรงกับองค์ประกอบการเรียนการสอนแบบผสมผสานของ ดริสคอลล์ (Driscoll, 2002 อ้างอิง ปณิตา วรรณพิรุณ, 2554) ที่ว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนในห้องเรียนแบบดั้งเดิม ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) เหตุการณ์สด (live events) 2) การเรียนด้วยตนเอง (self-paced learning)/เนื้อหาการเรียนแบบออนไลน์ (online content) 3) การเรียนแบบร่วมมือ (collaboration) 4) การประเมินผลการเรียนรู้ (assessment) และ 5) อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน (reference Materials)

1.2 กระบวนการเรียนการสอน ได้นำแนวคิดเบื้องต้นในการออกแบบเพื่อการเรียนการสอนของ ADDIE model เป็นกรอบเบื้องต้นในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างผสมผสานแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ 2) การเรียนการสอนแบบออนไลน์ ซึ่งตรงตามแนวทางในการจัดการเรียนการสอนของ Rovai & Jordan (2004) คือ การเรียนการสอนในชั้นเรียน แบบดั้งเดิมหรือการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้ากับการเรียนการสอนแบบออนไลน์หรืออีลิรนิ่ง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Uwes (2008) ที่กล่าวว่า การเรียนแบบผสมผสานเป็นการบูรณาการการเรียนแบบเผชิญหน้า การเรียนด้วยตนเอง และการเรียนแบบร่วมมือแบบออนไลน์ เข้าด้วยกัน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางและหลักการนี้มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน

1.3 การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน โดยแบ่งตามรูปแบบการเรียนของ Felder and Solomon (1992) ที่แบ่งการรับรู้ของมนุษย์เป็น 3 แบบ คือ 1) การรับรู้ทางสายตาโดยการมองเห็น 2) การรับรู้ทางโสตประสาทโดยการได้ยิน 3) การรับรู้ทางร่างกายโดยการเคลื่อนไหวและการรู้สึก ซึ่งสอดคล้องแนวความคิดของ Marry, 1999; Zull, 2002. P.93; Jensen, 2004; Knowles, 2008;

Deveci, 2009 ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการรับรู้เนื้อหาทางภาษา (perceiving Languages) ได้แก่ 1) ผู้ที่เรียนรู้ทางสายตา (visual learner) จะเรียนรู้ได้ดีจากการเรียนโดยการมองเห็น เช่น รูปภาพ แผนผัง แผนภูมิ สัญลักษณ์ เป็นต้น 2) ผู้ที่เรียนรู้ทางโสตประสาท (auditory learner) จะเรียนรู้ได้ดีจากการได้พูด ได้ฟัง ชอบและสนใจในสิ่งที่ได้ฟังซ้ำ ๆ ชอบเล่าเรื่องให้คนอื่นฟัง เช่น เสียงดนตรี นิทาน เป็นต้น 3) ผู้ที่เรียนรู้ทางร่างกายและความรู้สึก (kinesthetic learner) จะเรียนรู้ทางการจับสัมผัส เคลื่อนไหวร่างกาย ได้ลงมือทำจึงจะจดจำได้ดี เช่น การแสดงละคร แสดงบทบาทสมมติ มีการสาธิตและทำการทดลอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการเรียนการสอนการเรียนรู้เนื้อหาทางภาษาและการฝึกการใช้ทักษะทางภาษา การใช้เทคนิคการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ และการให้ข้อมูลย้อนกลับในทุกขั้นตอน ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการดังกล่าวมาปรับใช้กับการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำเอากิจกรรมการเรียนดังกล่าวมาบูรณาการกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกัน ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดพระพุทธรบาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2557 ที่โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งพวก โดยใช้แบบวัดรูปแบบการเรียนของ เฟลเดอร์ และ โซโลมอน (Felder and Solomon, 1992) แยกรูปแบบการเรียนผู้เรียนเป็น 3 แบบ แบบการเรียนละ 10 คน รวมเป็นจำนวน 30 คน จากผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนทุกแบบที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนที่สร้างขึ้นมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนทุกรูปแบบการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนทุกรูปแบบการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการทดลองที่ได้มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกันที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้เรียนทุกแบบการเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนที่สร้างขึ้น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนทุกรูปแบบการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของผู้เรียนทุกรูปแบบการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อาจมีผลมาจากการนำข้อดีของการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาใช้ คือ ผู้เรียนได้เรียนทั้งแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนปกติและสามารถเรียนรู้เพิ่มเติมแบบออนไลน์ได้ตลอดเวลา โดยไม่จำกัดครั้ง เวลา สามารถเข้าไปเรียนรู้เพิ่มเติมได้ทุกที่ ทุกเวลา เป็นการทบทวนตนเองได้อีกทางหนึ่งตามความสนใจของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของ แกรฮาม อัลเลน และยูรี (Graham, Allen & Ure 2005 อ้างถึงใน นวลพรรณ ไชยมา, 2554) ที่กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (Increased Access and Flexibility) ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมนุษย์และการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์เอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านการเข้าถึงข้อมูลและการเพิ่มช่องทางในการสื่อสาร ซึ่งเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการสอนให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้การเรียนการสอนแบบผสมผสานยังช่วยปรับปรุงการสอน (Improved Pedagogy) ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ในการสอนมากยิ่งขึ้น ซึ่งเน้นการสร้างกลยุทธ์ในการเรียนให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น (active learning strategy) กลยุทธ์

การเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนด้วยกันมากขึ้น (Peer-to-Peer learning strategy) และกลยุทธ์การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (learner-centered strategy) ให้มีมากขึ้นในการเรียนการสอน

2.2 ในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียนสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกันที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยและเว็บไซต์ที่จัดการเรียนการสอนประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทำให้องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนแบบผสมผสานทั้งหมด 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการแนวคิด ทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ 2) จุดประสงค์ที่ครอบคลุมพฤติกรรมทางด้านสติปัญญา ด้านจิตใจและด้านการปฏิบัติ 3) การวัดพฤติกรรมพื้นฐาน 4) เนื้อหาและเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ 5) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้า การเรียนด้วยตนเอง หรือเนื้อหาการเรียนแบบออนไลน์ เทคนิคการสอน อุปกรณ์สนับสนุนการเรียน และบทบาทของผู้สอนและผู้เรียน 6) การประเมินผล ซึ่งการเรียนรู้จะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อผลลัพธ์เกิดจากการทำงานและอภิปรายกับผู้เรียนด้วยกัน วิธีการหลากหลายที่ใช้ในการจัดประชุมและปฏิบัติการ ซึ่งทำให้สามารถเพิ่มวิธีการสอนแบบดั้งเดิมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องความรู้เกี่ยวกับอาเซียน สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนต่างกันที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนี้ ได้ทำการทดลองตามขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนแบบผสมผสานทั้งหมด 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวิเคราะห์และวางแผน 2) ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 3) ขั้นการพัฒนาสื่อการสอนและจัดทำเว็บ 4) ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย ขั้นตอนย่อย 3 ส่วน ได้แก่ ขั้นก่อนสอน ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และขั้นหลังสอน (Post-Stage) และ 5) การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งผู้เรียนได้เรียนตามขั้นตอนกิจกรรมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาได้เร็วขึ้นและมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา พรหมศิริ. (2535). **แบบการเรียนรู้ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2550). **วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนรู้การสอนอิเล็กทรอนิกส์**.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปณิตา วรรณพิรุณ. (2554). การเรียนแบบผสมผสาน จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. **วารสารการอาชีว
และเทคนิคศึกษา**, 1(2), 47-48.
- ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ. (2557). การออกแบบการเรียนรู้การสอนแบบผสมผสานด้วยเทคโนโลยี
เครือข่ายสังคมเพื่อขยายการมีส่วนร่วมในการเรียนของผู้เรียน. **รวมบทความเรื่อง เทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา: นวัตกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสาน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แพรวพรรณ พริ้งพร้อม. (2553). ผลการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. ปริญญา ศษ.ด.มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2525). “การสอนแบบบรรยาย” คู่มืออาจารย์ด้านการเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฟ้าสว่าง พัฒนะพิเชฐ. (2554). แบบจำลองบันได 3 ขั้น: แนวทางในการสอนการสื่อสารทางการพูด
ภาษาอังกฤษ. **วารสารนักบริหาร**, ฉบับที่ 4 (ต.ค.-ธ.ค. 54), 41-45.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2545). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11**. สืบค้นเมื่อ 1 กรกฎาคม 2555.
จาก <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=395>
- Deveci and Tanju. (2009). **A brain-based Approach to teaching English as a second
language**. Retrieved March 7, 2010, from [http://www.developingteachers.com/
articles_tchtraining/brainpf_tanju.htm](http://www.developingteachers.com/articles_tchtraining/brainpf_tanju.htm)
- Felder, R.M. (1995). .A Longitudinal Study of Engineering Student Performance and
Retention. **Journal of Engineering Education**. 2(November 1995): 15-21.
- Graham, C.R., Allen, S. and Ure, D. (2003). **Blended learning environments: A review
of the research literature**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Haynes (2009). สืบค้นเมื่อ 9 มิถุนายน 2555. จาก <http://www.gotoknow.org/posts/457133>
- Jensen, E. (2004). **Brain – based learning**. CA: Brain Store.
- Knowles, L. (2008). **A brain-based theory of language acquisition: RHR**. Retrieved May
5, 2010, from www.language magazine.com
- Kolb, D.A. (1981). **Disciplinary inquiry norm and student learning styles: Diverse
pathways for growth**. San Francisco: Jossey-Bass.

- Oxford, R. L. (1993). **La difference continue: Gender differences in second/foreign language learning styles and strategies.** In J. Sutherland (Ed.).Exploring gender (pp. 140-147). Englewood Cliffs,NJ: Prentice-Hall.
- Rovai, A. and Jordan, M. (2004). **Blended learning and sense of community: A comparative analysis with traditional and fully online graduate course.** Retrieved January 4, 2010. From <http://www.irrodl.org/content/v5.2/rovaijordan.html>
- Uwes, A. C. (2008). **Dimensi Model Blended Learning.** Retrieved May 1, 2011, from <http://fakultasluarkampus.net> 2008/11/dimensi-model-blended-learning
- Zull, J. (2002). **The art of changing the brain: enriching the practice of teaching by Exploring the biology of learning.** Sterling, VA: Stylus.